

PAPER DETAILS

TITLE: E - MUHASEBENİN MUHASEBE EGİTİMİNDEKİ YERİ

AUTHORS: Halim AKBULUT,Yasar ÖZ

PAGES: 217-226

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2701126>

E- MUHASEBENİN MUHASEBE EĞİTİMİNDEKİ YERİ

Doç. Dr. Halim Akbulut*

Bartın Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü, hakbulut@bartin.edu.tr,
ORCID: 0000-0002-1542-4477

Doç. Dr. Yaşar Öz

Bartın Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü, yasaro@bartin.edu.tr,
ORCID: 0000-0002-5290-3768

Öz

Bu çalışma, e-muhasebenin muhasebe eğitimindeki yerinin ne olduğu hususunun tespiti için Türkiye’deki Uygulamalı Bilimler Fakültesindeki / Yüksekokulundaki muhasebe ile ilgili programların web siteleri incelenerek bu programlardaki e-muhasebe kapsamındaki derslerin belirlenmesini amaçlamaktadır. Bu amaçla konunun kuramsal yönü ve Türkiye’deki Uygulamalı Bilimler Fakültesindeki / Yüksekokulundaki durumu araştırılmıştır. Çalışmanın kuramsal kısmı, ikincil kaynak incelemesiyle; uygulama kısmı ise ilgili programların web sitelerinin içerik analiziyle yapılmıştır.

İnceleme sonucunda programlarda bilgisayarlı muhasebe ve/veya muhasebede paket programlar dersleri mevcut olduğu bazı programlarda bu derslerin yanında e-muhasebe kapsamında farklı derslere de rastlanmıştır. Türkiye’de bugün itibarıyla 208 üniversite olduğu göz önüne alındığında sadece 11 üniversitede ilgili programın olması ve bu programlarda da e- muhasebe kapsamındaki derslerin sınırlı sayıda olması e-muhasebe kapsamındaki eğitim hususunda daha çok yol alınması gereğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: E- Muhasebe, Muhasebe Eğitimi, Uygulamalı Bilimler Fakültesi / Yüksekokulu

THE PLACE OF E-ACCOUNTING IN ACCOUNTING EDUCATION

Abstract

In order to determine the place of e-accounting in accounting education, this study aims to determine the courses within the scope of e-accounting in these programs by examining the websites of accounting-related programs in the Faculty of Applied Sciences / School in Turkey.

For this purpose, the theoretical aspect of the subject and its situation in the Faculty of Applied Sciences / School in Turkey were investigated. The theoretical part of the study, with secondary source analysis; The application part was made with the content analysis of the websites of the related programs.

As a result of the examination, in some programs where there are computerized accounting and/or accounting package programs courses in the programs, besides these courses, different courses within the scope of e-accounting were also encountered. Considering that there are 208 universities in Turkey as of today, the fact that only 11 universities have related programs and the limited number of courses within the scope of e-accounting in these programs reveals the need for further progress in education within the scope of e-accounting.

Keywords: E - Accounting, Accounting Education, Faculty of Applied Sciences / School

Giriş

Günümüzde bilişim teknolojilerinde süregelen hızlı gelişimler her alanda olduğu gibi muhasebe alanında da etkisini göstermektedir. Bu etki sonucu ortaya çıkan uygulamalara e-muhasebe denmektedir. E- muhasebe sayesinde muhasebe işlemleri çok daha hızlı ve güvenli gerçekleştirilmekte ve bunun sonucu olarak bu işlemlerin tarafları zaman ve maliyet tasarrufu sağlamakta, aynı zamanda ekonomideki kayıt dışılığı önleyerek ekonomiye olumlu katkılar sağlanmaktadır.

E-muhasebenin muhasebe eğitiminde ne kadar verilebileceği hususunda literatürde tartışma olmakla birlikte verilmesi hususunda uzlaşa bulunmaktadır. Kanımca da e-muhasebe uygulamalarına muhasebe eğitiminde olabildiğince yer verilmelidir. Bu çalışmada, e-muhasebenin muhasebe eğitimindeki yerinin ne olduğu hususunun tespiti için Türkiye'deki Uygulamalı Bilimler Fakültesindeki / Yüksekokulundaki muhasebe ile ilgili programların web siteleri incelenerek bu programlardaki e muhasebe kapsamındaki dersler belirlenerek konu ile ilgili analiz ve yorumda bulunulacaktır.

Türkiye'deki Uygulamalı Bilimler Fakültesindeki / Yüksekokulundaki muhasebe ile ilgili programların hedef alınması bu programlarda e-muhasebe derslerine yer verilebilme imkanının diğer ön lisans, lisans veya lisansüstü programlara nazaran daha çok olmasından, ayrıca muhasebe eğitiminin kapsamının geniş olmasından dolayı kapsamın özelleştirilmek istenmesindendir.

2.Literatür Taraması

2.1. Muhasebe Eğitimi

Küreselleşen dünyamızda muhasebenin ekonomi içindeki önemi artmış ve dolayısıyla da muhasebeden elde edilen verilere olan ihtiyaç giderek çoğalmıştır. İşletme ile ilgili taraflar

muhasabeden doğru, güvenilir, zamanlı ve karşılaştırılabilir bilgiler talep etmektedirler. Bu yüzden, ilgili tarafların ihtiyaç duyduğu bu bilgileri sağlayacak muhasebecilerin, sürekli güncel bilgi ve becerilerle donatılması, geliştirilmesi ve yetiştirilmesi önem arz etmektedir. (Şerbetçi ve Yardımcıoğlu, 2017:43). Küresel ve dijital çağa ayak uydurmak ve değişen paydaş taleplerine cevap verebilmek için muhasebe eğitiminde gerekli olan değişim ihtiyacından, özellikle son dönemde çokça söz edilmektedir. Bu bakımdan beceri ve yetkinliklere daha fazla odaklanma, daha bütünleşmiş öğrenme, daha fazla hesap verebilirlik ve yaşam boyu öğrenimin önemi de dahil olmak üzere, yüksek öğretimdeki muhasebe eğitiminin geliştirilmesi ihtiyacı üzerine vurgu yapılmaktadır. (Yaşar, 2019:96-97).

Muhasebe eğitiminin temel amacı; öğrencinin işletme kararları için gerekli olan mali nitelikteki bilgilerin saptanması, işlenmesi, raporlar halinde özetlenmesi ve bu raporlarının analizinden elde edilen sonuçların işletme kararlarında kullanılması noktasında hem bilgilendirilmesi hem de bu bilgilerin kullanılması noktasında öğrenci kabiliyetinin geliştirilmesidir. (Uçma ve Beycan, 2009:39) Muhasebe eğitimindeki asıl amaç, muhasebe meslek mensubu olmaya aday kişilere muhasebe mesleğinin gerektirdiği donanımların ve tutumların kazandırılmasıdır. (Akpınar ve Çevik, 2021:34) Muhasebe eğitiminin amacı öğrencinin aldığı bilgileri kullanabilme, yorumlayabilme ve yeni meydana gelen gelişmeleri işine adapte edebilme yeteneklerine sahip bireyler yetiştirmektir. Üniversitelerde muhasebe eğitimi, bilgi teknolojileri yardımıyla dijital ortamda interaktif ve uygulamalı olmalıdır. (Eren vd., 2020:653)

Etkili bir muhasebe eğitimi; öğrenme ve öğretme sürecinde gerekli olan bilgilerin aktarılması ve öğrencilerin aldıkları bilgiyi kullanabilme becerisinin geliştirilmesine bağlıdır. İyi bir muhasebe eğitimi sadece teorik bilgi ile sınırlı kalmamalıdır. Aynı zamanda öğrencilerin problem çözme, zamanı etkili kullanma, takım çalışması ve iletişim gibi yeteneklerinin geliştirilmesi sağlanmalıdır. (Akgün ve Kıymaz Kıvraklar, 2021:22) Etkin bir muhasebe eğitimi, uygulama ile teorinin uyumlu olması ve interaktif öğrenme yöntemlerini kullanabilmek için gerekli eğitim destekleri ve teçhizat kullanımını gerektirmektedir. (Akbulut vd., 2014:76) Kaliteli bir muhasebe eğitimi alan öğrencinin optimal bir teori ile uygulama bilgisiyile birlikte toplumsal ve kültürel değerlere sahip, yasalara saygılı, mesleki etik kurallarını bilen ve uygulayan bir kişilik sahibi olması da gerekir (Uçma ve Beycan,2009:38)

Muhasebe eğitiminin, fakültelerde veya uygulamalı bilimler yüksek okulunda muhasebe bölümleri açılarak ve yaygınlaştırılarak daha derinlemesine verilmesi ve muhasebe meslek mensupları ve sektörün beklentilerini karşılayacak düzeyde muhasebe eğitiminin kapsamının genişletilmesi, teknolojik gelişmeler/ilerlemelere uyumlaştırılarak daha donanımlı bireylerin yetiştirilmesi hedeflenmelidir. (Akpınar ve Çevik, 2021:47) Muhasebe derslerinde; anlatım, tartışma, soru-yanıt, işbirlikçi öğrenme, araştırma ve örnek olay inceleme yolu ile öğretim yöntemleri gibi çok sayıda yöntem birlikte kullanılmalıdır (Yelgen ve Uyar,2018:154).

Uluslararası eğitim standartları, meslek adayının eğitimle kazanması gereken yeterlilikleri “teknik yeterlilikler”, “mesleki beceriler” ve “mesleki değerler, etik ve tutumlar” olmak üzere üç başlıkta toplamıştır. (Allahverdi ve Karaer, 2019:9) Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu (IFAC) 8 adet eğitim standardı yayımlamıştır. Bunlardan ikincisi “IES 2 İlk

Mesleki Gelişim- Teknik Yeterlilik” olup muhasebe eğitim programlarının mesleki bilgi içeriğini düzenlemektedir. Bu standartta, teknolojinin muhasebe eğitiminde kullanılmasının öneminden bahsedilmekte ve teknolojiye dayalı eğitim kapsamında verilmesi gereken derslerin de Temel Bilgi Teknolojileri Kullanımı- Bilgisayarlı Muhasebe- Kurumsal Kaynak Planlaması- Muhasebe Bilişim Sistemleri olduğu belirtilmektedir (Eren vd., 2020:653).

Günümüzde dijital çağın gerektirdiği teknoloji düzeyine paralel bir muhasebe eğitimi müfredatı belirlenmelidir. Bu müfredatta, daha fazla dijital sistemleri içeren dersler bulunmalıdır. Geleceğin muhasebecilerine, dijital sistemler ve bu sistemlerin sonucu muhasebede ortaya çıkan yeniliklerle ilgili daha kapsamlı ve teorik-uygulamalı bilgiler içeren bir eğitim verilmelidir. Muhasebe meslek elemanlarının gelecekte de önemini koruması, istihdamının uzun süreli olması, dijital çağa uygun becerilere sahip olması, ancak muhasebe eğitim sisteminin dijital çağa uygun yapılmasıyla olabilecektir. Bahsedilen hususlar doğrultusunda muhasebe eğitim sisteminin dönüşümü gereklilikten öteye, bir zorunluluk arz etmektedir. (Kurnaz vd.,2020:84)

Muhasebe eğitiminin sadece teori-uygulama birlikteliği içinde yürütülmekle kalmayıp, muhasebecinin içinde bulunduğu çevresel şartları algılayabilme, problemleri tespit etme ve bunlara uygun çözümler üretme yeteneklerinin kazandırılması konusunda da yeterli eğitimin verilmesi gerekmektedir. (Uçma ve Beycan,2009:38). Günümüzde muhasebe derslerinin daha kapsamlı verildiği/verilebileceği Uygulamalı Bilimler Yüksekokulları ve fakültelerin muhasebe bölümlerinin müfredatlarında, bu yüksek okullarda ve fakültelerin muhasebe bölümlerinde verilen temel derslerle birlikte muhasebe standartları, meslek etiği, muhasebe paket programları, konaklama işletmeleri muhasebesi, inşaat muhasebesi, banka muhasebesi, dış ticaret işlemleri muhasebesi, sigorta muhasebesi gibi özellikli dersler ve ayrıca , ileri muhasebe bilgileri içeren dersler de bulunmaktadır.(Karakoç,2020:326)

Muhasebe eğitim sisteminin günümüzün ihtiyaçlarını karşılaması noktasında dikkat edilmesi gereken en önemli husus; güncel eğitim sistemin teknolojik yeniliklerle muhasebede ortaya çıkan gelişmeler arasında sistematik bir uyum yakalayan ve devamlı olarak güncelleme yapabilen bir yapıya sahip olmasını sağlamaktır. (Kurnaz vd.,2020:83). Üniversitelerde bilgisayarlı muhasebe veya muhasebede paket programlar gibi uygulamalı derslerin artıyor olması, öğrencilerin mezuniyet sonrasında çalışma hayatında önemli avantajlar sağlayacağı açıktır. Ayrıca E-defter, E-fatura ve E-imza gibi uygulamaların da muhasebe eğitiminde yer alması zorunluluk arz etmektedir. (Tosunoğlu ve Cengiz,2020:211)

2.2. E-Muhasebe

Günümüzün muhasebecilerinin muhasebenin teorisi kadar finansal veri yönetimi alanında da yetkin olması gerekmektedir. (Balsarı vd.,2018:) Defter tutmaktan beyanname hazırlama, fatura girişinden tahsilata veya her çeşit ödeme işlemlerine kadar tüm mali nitelikli işlemlere ait sürecin devlet kurumları (maliye, defterdarlık vb.), muhasebe meslek elemanları ve halk tarafından elektronik ortamda yürütülmesini e-muhasebe uygulamaları olarak belirtmek mümkündür. E-dönüşüm kapsamında uygulanan ve e-muhasebenin bileşenleri olarak kabul edilebilecek uygulamalardan bazıları şöyledir; E-fatura, E-defter, E-tebligat, Hazır Beyan

Sistemi, Defter Beyan Sistemi, E-beyanname, Borç Sorgu ve ödeme, E-yoklama, E-kayıt, İnteraktif Vergi Dairesi ve benzerleridir. (Öztürk ve Çarıkçı,2019:1009)

E-Defter, e-fatura, e-beyanname ve e-bildirgeyi öğretim amaçlı uygulamak teknolojik açıdan tam olarak mümkün olamamakta, konu ile ilgili kısıtlılıklar bulunmaktadır. E-Defter uygulamasına girebilmek için yalnızca elektronik imza ya da mali mühür gerekmede, e-beyannameleri ve e-bildirgeyi herhangi bir muhasebe yazılımı aracılığıyla hazırlamak mümkün olmakta fakat gönderim için gerçek mükellef bilgileri gerekmektedir. E-Fatura için <https://test.efatura.gov.tr/efatura/login.jsp> adresinden basit düzeyde eğitim amaçlı uygulama yapılabilmektedir. GİB, yukarıda belirtilen diğer uygulamalar için demo hesapları oluşturuncaya kadar, ilgili muhasebe derslerinde yazı tahtasında şema çizimi yoluyla işlemlerin hazırlanması ve hesaplanması gerçekleştirilebilir veya gerçek işlem görüntüleri yansıtılarak konular anlatılabilir. (Calayoğlu,2018:853).

Türkiye’de e-muhasebe uygulamalarının kullanımının yaygınlaştırılması ve gerek uygulamanın bilinçli ve doğru yapılması gerekse de eğitim kurumlarında kuramsal ve/veya akıllı teknolojilerin kullanımıyla e-muhasebe konularının öğretimi üzerinde önemle durulması gereken bir husustur. (Tektüfekçi, 2017:86) Eğitim kurumları, bu çağa uygun muhasebe mezunlarını verebilmek için ağ güvenliği, bilgi teknolojileri (IT) kontrolleri, ERP, kodlama dilleri, iş zekâsı ve stratejik kurumsal yönetim gibi yazılım ve uygulamaları ders müfredatlarında bulundurmaktadır. (Kurnaz vd., s.95) Muhasebe eğitimi, akıllı sistemin oluşturduğu verilere ait algoritmaları anlamlı bilgiye dönüştürerek bilgi kullanıcılarına sunulmalıdır. (Erturan ve Ergin,2018:164)

Günümüzde yetkin bir muhasebecide bulunması gereken bilgi, beceri ve yeterliliklerden hangilerinin üniversite eğitimi aşamasında hangilerinin ise iş hayatına atıldıktan sonra verilmesi gerektiği diğer bir değişle eğitimde, neyi, nasıl, ne zaman, nerede, neden ve kim (5N/1K modellemesi) tarafından verileceği önemli bir tartışma konusudur. Bu kapsamda; literatür, odak grup araştırma çalışması ve ERP uzmanıyla görüşmelerden elde edilen sonuçlara göre e-dönüşüm sürecinde muhasebe mesleğini yapacak elemanların eğitiminde 5N/1K modeline göre bir değerlendirme yapıldığında elde edilen sonuçlar aşağıdaki şekilde belirtilebilir (Balsarı vd., 2018:123-124):

- **Neden:** E-dönüşüm sürecinde muhasebecinin rolündeki değişiklik üniversite düzeyinde verilen eğitimin yeniden değerlendirilmesini gerektirmektedir.

- **Ne:** Üniversite aşamasında; e-dönüşüm sürecine uygun muhasebe ile ilgili verilmesi gereken eğitim odak grup çalışması ve kişisel görüşme sonuçlarına göre; temel muhasebe, sistem yaklaşımı için **yönetim bilgi sistemleri**, **excel** gibi analiz araçlarının kullanımı, **programlama mantığı** olarak ortaya çıkmaktadır.

- **Ne zaman:** Temel muhasebe eğitiminin üniversite aşamasında verilmesi beklenmektedir. Ancak; üniversite aşamasında herhangi özel bir programa yoğunlaşmanın çok gerekli olmadığı, bunların mesleki yaşam içerisinde devam ede gelen mesleki eğitimin bir

parçası olduğu ve temelde **iyi Excel kullanabilmenin** yeterli olduğu görüşü hem muhasebe hizmetini alan hem de bu hizmeti veren tarafların ortak bir kanaatidir.

- **Nasıl:** Temel muhasebe ve devamındaki eğitim programlarında Excel üzerinde uygulamalı analiz, yönetim bilgi sistemleri, basit programlama dersleri bulunmalıdır.

- **Nerede:** Üniversitede aşamasında edinilen bilgilerin üzerine meslek elemanlarının gelişme aşamasında staj ve meslek içi eğitimler ile bilgi, beceri ve yetkinliklerin desteklenmesi ve pekiştirilmesi hızla değişen muhasebe alanındaki beklentilerin karşılanması için oldukça önem arz etmektedir.

- **Kim:** Üniversitede öğretim elemanlarının öğrettiği temel muhasebe eğitiminin bilgi sistemleri ile entegre verilmesi eğitimin kalitesini yükseltecektir. Bu bilgiler meslek hayatı boyunca ise hayat boyu eğitim anlayışı ile mentörler-rehberler ve üstatlar vasıtasıyla geliştirilmelidir.

Muhasebe öğretiminde kurumsal kaynak odaklı yaklaşımı esas almak, öğrencinin işletme algısını genişletir ve işletme süreçlerini bütünleştirerek işletme faaliyetlerinin sonuçlarını ön görebilmesini kolaylaştırır. Böylece öğrencinin çok daha fazla neden sonuç ilişkisi kurulabilmesi mümkün hale gelebilir. Bu sebeple muhasebe paket yazılımı öğretimi yerine içinde muhasebe modülünün olduğu KKP yazılımlarının öğretilmesi çok daha uygun olacaktır. (Calayoğlu,2018:852)

Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu (IFAC) 8 adet eğitim standardı yayımlamıştır. Bu standartlardan ikincisi “IES 2” İlk Mesleki Gelişim- Teknik Yeterlilik” olup muhasebe eğitim programlarının mesleki bilgi içeriğini düzenlemektedir. Bu standartta, muhasebe eğitiminde teknolojinin kullanımının önemi belirtilmekte teknoloji odaklı eğitim kapsamında verilmesi gereken dersler de açıklanmış olup bu dersler aşağıda belirtildiği şekildedir (Eren vd.,2020:653):

- Temel Bilgi Teknolojileri Kullanımı
- Bilgisayarlı Muhasebe
- Kurumsal Kaynak Planlaması
- Muhasebe Bilişim Sistemleri

Dijital muhasebenin birçok yararı vardır. Bunlar; (a) uygun ve gelişmiş verimlilik hızı, (b) güvenlik ve çeviklik, (c) kolay faturalandırma ve ödeme takibi, (d) daha iyi entegrasyon ve senkronizasyon, (e) vergi hazırlığının kolaylaştırılması (f) banka mutabakatını kolayca yapma, (g) özel işlevler ve (h) gerçek zamanlı tavsiye almaya izin verme (Phornlaphatrachakorn, 2021: 412).

3. Bulgular

Türkiye’deki üniversitelerin yaklaşık yarısında Uygulamalı Bilimler Fakültesi veya Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu bulunmamaktadır. Mevcut fakülte veya yüksekokullardan

sadece 11 adedinde Muhasebe alanında lisans programı (Muhasebe ve Finans Yönetimi Bölümü) ile ilgili veriye ulaşılabilmektedir. Bu programların bağlı olduğu fakülte/yüksekokul ve bu programlardaki e-muhasebe kapsamında olduğu değerlendirilen dersler aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 1: Programların Bağlı Oldukları Üniversite-Fakülte/Yüksekokul ve E-Muhasebe Dersleri

PROGRAMLAR	E-MUHASEBE DERSLERİ
Afyon Kocatepe Üniversitesi Bolvadin Uygulamalı Bilimler Fakültesi	Bilgisayarlı Muhasebe I Bilgisayarlı Muhasebe II
Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Fakültesi	Muhasebede Paket Programlar I Muhasebede Paket Programlar II VIP Mikro Muhasebe İleri Teknoloji Uygulamaları Muhasebe ve Denetim Atölyesi I Muhasebe ve Denetim Atölyesi II
Burdur Mehmet Akif Üniversitesi Bucak Zeliha Tolunay Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu	Bilgisayarlı Muhasebe Programları I Bilgisayarlı Muhasebe Programları II
Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Büyükkutlu Uygulamalı Bilimler Fakültesi	Muhasebe Paket Programları
Kayseri Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Fakültesi	Bilgisayarlı Muhasebe I Bilgisayarlı Muhasebe II
Kırklareli Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Fakültesi	Bilgisayarlı Muhasebe
Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Fakültesi	Muhasebede Paket Programlar I Muhasebede Paket Programlar II Yönetim Bilişim Sistemleri Kurumsal Kaynak Planlaması
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Seydikemer Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu	Bilgisayarlı Muhasebe I Bilgisayarlı Muhasebe II Muhasebe Paket Programları Kullanımı
Necmettin Erbakan Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Fakültesi	Bilgisayarlı Muhasebe I Bilgisayarlı Muhasebe II
Trakya Üniversitesi Uzunköprü Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu	Muhasebe Paket Programları I Muhasebe Paket Programları II Yönetim Bilişim Sistemleri
Uşak Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Fakültesi	Muhasebe Paket Programları I Muhasebe Paket Programları II

Muhasebe ve Finans Yönetimi Bölümü ile ilgili yapılan içerik analizi sonuçlarına göre 11 programda yer alan zorunlu ve seçmeli dersler kategorize edilerek, aşağıda özet tablo halinde hazırlanmıştır.

Tablo 2: 11 Programda Yer Alan E Muhasebe Kapsamındaki Derslerin Dağılımı

Bilgisayarlı Muhasebe	Muhasebede Paket Programlar	Diğer	TOPLAM
10	10	7	27

Programların tamamına bakıldığında ya bilgisayarlı muhasebe veya muhasebede paket programlar ya da her ikisinin bir arada verildiği görülmektedir. Bu derslerin dışında muhasebe ve denetim atölyesi, VIP mikro muhasebe ileri teknoloji uygulamaları, yönetim bilişim sistemleri, kurumsal kaynak planlaması gibi farklı dersler tespit edilmiştir. Tablo 2 de yer alan 27 adet derslerin programlara dağılımı yapıldığında, iki programda yalnızca 1 ders, beş programda ikişer ders iki programda üçer ders bir programda dört ders ve bir programda da beş ders olduğu görülmüştür.

4. Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Bu çalışmada, e-muhasebenin muhasebe eğitimindeki yerinin ne olduğu hususunun tespiti için Türkiye’deki Uygulamalı Bilimler Fakültesindeki / Yüksekokulundaki muhasebe ile ilgili programların web siteleri incelenerek bu programlardaki e-muhasebe kapsamındaki dersler belirlenmiştir. İnceleme sonucunda programlarda bilgisayarlı muhasebe ve/veya muhasebede paket programlar dersleri mevcut olduğu bazı programlarda bu derslerin yanında e muhasebe kapsamında farklı derslere de rastlanmıştır.

Türkiye’de bugün itibarıyla 208 üniversite olduğu göz önüne alındığında sadece 11 üniversitede ilgili programın olması ve bu programlarda da e muhasebe kapsamındaki derslerin sınırlı sayıda olması e-muhasebe kapsamındaki eğitim hususunda daha çok yol alınması gereğini ortaya koymaktadır.

E-muhasebenin muhasebe eğitimindeki yerinin ne olduğu hususunun tespiti için yapılan bu çalışmanın benzerleri meslek yüksekokullarının muhasebe programlarında veya lisansüstü programlarda da uygulanabilir.

Araştırmanın etik yönü

Yapılan bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Bu araştırmanın etik kurul izni gerektirmeyen araştırmalardan olduğunu beyan ederim.

Çıkar çatışması beyanı

Bu çalışmada, sonuçları veya yorumları etkileyebilecek herhangi bir maddi veya diğer asli çıkar çatışması olmadığını beyan ederim.

Yazar katkı oranı

Çalışmanın tüm aşamaları yazarlar tarafından tasarlanmış ve hazırlanmıştır.

Kaynakça

Akbulut Halim, Pekkaya Mehmet & Aksakaloğlu Hakan (2014), Meslek Mensuplarının Bakış Açısıyla Ticaret Meslek Liselerindeki Muhasebe Eğitimi: Bursa İli Üzerine Bir Uygulama, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Nisan, s.73-91.

Akgün Melek & Kıymaz Kıvraklar Merve (2021), Muhasebe Eğitiminde Sistem Düşüncesi ve Sistem Dinamiği Yaklaşımının Kullanımı: Finansal Muhasebe Dersleri için Bir Model Önerisi, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Temmuz, Sayı 91, s.17-34.

Allahverdi Metin & Karaer Memiş (2019), E-Dönüşümün Muhasebe Mesleği Yeterlilikleri Üzerindeki Etkileri ve Türkiye’de Lisans Düzeyi Muhasebe Eğitiminin Mesleki Yeterlilikler Açısından Analizi, *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 21(1); 246-273.

Akpınar Sema & Çevik Zülküf (2021), Muhasebe Eğitiminden Beklentiler: Bir Yazın İncelemesi, *İşletme Biliminden Seçkin Araştırmalar: Duvar Yayınları, İzmir*.

Balsarı Çağnur, Sayar A.R. Zafer & Dalkılıç A. Fatih (2018), E-Dönüşüm Işığında Çağdaş Muhasebeciden Beklenen Yetkinliklerin Muhasebe Eğitimi Kapsamında Tasarlanması, *Muhasebe ve Denetime BAKIŞ*, (53): 115-126.

Calayoğlu İlker (2018), Muhasebe ve Denetim Çevresinin Değişimi ve Bu Alanların Öğretiminde Mesleki Yazılım Kullanımının Tespit Edilmesi, *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 20(4); 831-859.

Eren Tevfik, Salur M. Nuri & İyibildiren Mustafa (2020), Muhasebe Eğitiminde Bilgi Teknolojisi Kullanımı: Türkiye'deki Üniversiteler Üzerine Bir Araştırma, *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 22(4), 648-668.

Erturan İ. Ejder & Ergin Emre (2018), Muhasebe Mesleğinde Dijitalleşme: Endüstri 4.0 Etkisi, *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Yıl: 6, Sayı: 72, s. 153-165.

Karakoç Mehtap (2020), Uygulamalı Bilimler Yüksekokullarının Muhasebe Eğitimine Etkisi: Muhasebe Bölümleri Ders Programları Üzerine Bir İnceleme, *Optimum Ekonomi ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 7(1), 315-330.

Kurnaz Ersin, Tekbaş İsmail, Bozdoğan Tunga & Çetin Ö. Orbay (2020), Dijitalleşmeyle Birlikte Muhasebe Eğitiminin Muhasebe Meslek Mensupları Açısından Değerlendirilmesi, *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi Özel Sayı ; 22, ös81 - ös96*.

Öztürk M. Sami & Oğuzhan Çarıkçı (2019), Elektronik Muhasebe Uygulamaları Kapsamında Geleceğin Muhasebecileri Üzerine Bir Araştırma, *AVRASYA Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, Cilt: 7 Sayı: 16 Sayfa: 1007 – 1026.

Phornlaphatrachakorn Kornchai & KALASINDHU Khajit NA (2021), Digital Accounting, Financial Reporting Quality and Digital Transformation: Evidence from Thai Listed Firms, *Journal of Asian Finance, Economics and Business* Vol 8, No 8, 409–419.

Şerbetçi Ahmet & Yardımcıoğlu Mahmut (2017), Muhasebe Dersinde Başarıyı Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi: Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Örneği, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Ekim, s.41-61.

Tektüfekçi Fatma (2017), E-Dönüşüm Sürecinde E-Muhasebe Uygulamaları: Türkiye Örneği, *Bilgi Ekonomisi ve Yönetimi Dergisi*, Cilt: XII, Sayı: I, s.79-88.

Tosunoğlu Büşra & Cengiz Selim (2020), Türkiye’de Muhasebe Eğitimi: Lisans Müfredatının İncelenmesi Ve Gelişmeler Kapsamında Değerlendirilmesi, *Ekonomi İşletme Siyaset ve Uluslararası İlişkiler Dergisi (JEBPIR)* 6(2), 194 – 214.

Uçma Tuğba & Beycan Mehmet (2009), Muhasebe Eğitiminde Uzaktan Öğretim ve E Öğrenme, *Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi*, s.35-50.

Yaşar R. Şebnem (2019), Kalıpların Dışına Çıkmak: Yetkinlik Odaklı Muhasebe Eğitimi, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Ocak, Sayı 81, s.85-100.

Yelgen Esin & Uyar Süleyman (2018), Muhasebe Eğitimi ve Y Kuşağı, *Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi*, Nisan; Özel Sayı: s.148-168.